

T.C.
DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI
Konsolosluk İşleri Genel M¼d¼rl¼Đ¼

23 Şubat 2017
7/10220
allf7

Sayı : 78908903-330.05.02.99-2017/11966012
Konu : Soru önergesi-Mustafa Sezgin
Tanrikulu-7/10220

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 27.04.2016 tarih ve 43452547-120.07-32634 sayılı yazı.

Sayın Başbakanımız tarafından Bakanlığımca yanıtlanması tensip buyurulan İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun, 7/10220 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin yanıt ekte sunulmaktadır

Saygılarımla arz ederim.

Mevl¼t ÇAVUŐOĐLU
Dışışleri Bakanı

Ek:1

Dağıtım:

Bilgi:

T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi Başkanlığı
Baőbakanlık

T.C

DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI

(11966012 sayılı yazının ekidir)

SORU:

1. 2008- 2016 yılları arasında yıllara göre işlediği suçlar nedeniyle bulunduğu ülkede yargılanan ve cezaya çarptırılan yurttālarımızın sayısı nedir? Ükelere göre dağılımı nedir?
2. 2008-2016 yılları arasında yıllara göre yurt dışında kayıp olup da haber alınmayan yurttālarımız var mıdır? Ükelere göre dağılımı nedir?
3. 2008-2016 yılları arasında yıllara göre Suudi Arabistan, Afganistan, İran, Irak, Ürdün, Lübnan, Gürcistan ve bu gibi ülkelerde çeşitli suçlardan yatan vatandaşlarımız var mıdır? Bu ülkelerde idam edilen vatandaşlarımız var mıdır?
4. Bu vatandaşlarımızın adil bir şekilde yargılanması, cezalarını insan onur ve haysiyetine yakışır cezaevlerinde çekmeleri için yapılan girişimler nelerdir?
5. 2008-2016 yılları arasında yıllara göre Cezaevi koşulları nedeniyle hayatını kaybeden yurttāımız var mıdır? Cezasını çekmesi için İkili hukuki anlaşmalar nedeniyle ülkemize iade edilen yurttālarımızın sayısı nedir?
6. Yabancı ülkelerdeki cezaevlerinde bulunan vatandaşlarımız hakkında Dışışleri Bakanlığının elinde bulunan bilgiler nelerdir? Adil yargılanmaları ve Türkiye'ye iadeleri için hangi girişimlerde bulunulmuştur?
7. Halen hapiste olan diğer Türk vatandaşların durumu hakkında bilgi almak için Dışışleri Bakanlığı tarafından ilgili ülkeler ile görüşme yapılmış mıdır? Tarihleri ve kapsamı nedir?

YANIT:

Bakanlığımıza dış temsilciliklerimizden intikal eden bilgilere göre, Almanya Federal Cumhuriyeti'nde 3092, Yunanistan'da, 376, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde 218, Gürcistan'da 139, Belçika'da 202, Avusturya'da 202, Fransa'da 175, Hollanda'da 118, İsviçre'de 94, Amerika Birleşik Devletleri'nde 56, Danimarka'da 62, Romanya'da 68, Suudi Arabistan'da 53, Rusya Federasyonu'nda 47, Bulgaristan'da 45, İngiltere'de 33, İran ve İsveç'te 22, İtalya'da 61 olmak üzere 147 farklı ülkede toplam 5531 tutuklu ve hükümlü vatandaşımız bulunmaktadır.

2008-2016 yılları arasında yurtdışında kayıp olup, akıbeti araştırılmakta olan Yunanistan'da toplam 42 vatandaşımız bulunmakta olup, bunlardan 3'ü bulunmuştur. Aynı dönemde İtalya'da 11, Fransa ve Belçika'da 3, Bahamalar'da 2, İrlanda'da 1, Suudi Arabistan'da 1 ve Amerika Birleşik Devletlerinde 1 vatandaşımız kayıp olup, kendilerinden haber alınamamaktadır.

Yurtdışında tutuklanan vatandaşlarımızın adil bir şekilde yargılanabilmelerini teminen, Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi'nin himayeye ilişkin hükümleri çerçevesinde gereken her türlü girişim gerek ilgili ülke Dışışleri Bakanlıkları gerek yerel makamlar nezdinde yapılmakta, Bakanlığımız mensuplarınca ve teşkilatının bulunduğu yerlerde Diyanet İşleri Başkanlığı görevlilerince cezaevlerine düzenli ziyaretler gerçekleştirilmekte ve imkanlar ölçüsünde duruşmalar izlenmekte, ayrıca bazı temsilciliklerimizde istihdam edilen sözleşmeli hukuk danışmanları vasıtasıyla bu vatandaşlarımıza hukuki danışmanlık hizmeti sunulmaktadır.

2008-2016 döneminde cezaevlerinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza ilişkin bilgiler aşağıda sunulmaktadır:

Türkmenistan’da 2014 yılında bir ve 2016 yılında bir vatandaşımız olmak üzere iki vatandaşımız doğal nedenlerden dolayı cezaevinde vefat etmiştir.

Yunanistan’da, 2011 yılında Pire –Koridallos Cezaevi Psikiyatri Kliniğinde tedavi gören bir vatandaşımız Yunan uyruklu bir diğer hasta tarafından öldürülmüştür. 2012 yılında aynı cezaevinde bulunan bir vatandaşımız kanser hastalığı nedeniyle vefat etmiştir. INTERPOL tarafından aranan bir başka vatandaşımız 23 Aralık 2012 tarihinde Korfu Adası’ndaki polis nezarethanesinde intihar etmiştir. 2013 yılında Pire –Koridallos Cezaevi Hastanesinde bir vatandaşımız tedavi altındayken hayatını kaybetmiştir. 2015 yılında yine aynı cezaevinde bir diğer vatandaşımız solunum yetmezliği nedeniyle vefat etmiştir. 2016 yılında adıgeçen cezaevi hastanesinde tedavi gören bir başka vatandaşımız odasında asılı olarak bulunmuştur. 2016 yılında ayrıca üç vatandaşımız cezaevindeyken sevk edildikleri devlet hastanelerinde hayatlarını kaybetmişlerdir.

Belçika’da bir vatandaşımız gardiyan şiddeti nedeniyle, iki vatandaşımız intihar etmek suretiyle hayatlarını kaybetmişlerdir.

Norveç’te aynı zamanda Norveç vatandaşlığına da sahip vatandaşımız 2 Aralık 2016 tarihinde Ringerike İnfaz Kurumu’nda şüpheli bir şekilde vefat etmiştir. Norveç makamlarının konuya ilişkin soruşturması devam etmektedir.

Fransa’da aynı dönemde biri intihar, diğeri de beyin kanaması sonucu olmak üzere cezaevlerinde hayatını kaybeden vatandaşlarımızın sayısı 2’dir.

Suudi Arabistan’da 2015 yılında bir vatandaşımız kalp ve dolaşım rahatsızlığı sebebiyle cezaevinde vefat etmiştir.

Vatandaşlarımızın “cezasını çekmesi için ikili adli işbirliği anlaşmaları nedeniyle ülkemize iadesi” hükümlü nakli olarak adlandırılmaktadır. Gerek Hükümlülerin Nakline Dair Avrupa Sözleşmesi gibi çok taraflı gerek iki taraflı hukuki ve cezai alanlarda adli yardımlaşma anlaşmaları çerçevesinde yurtdışında hükümlü olarak bulunan vatandaşlarımız, sadece cezaevi koşullarına bağlı olarak değil bakiye hürriyeti bağlayıcı cezalarını vatandaşı bulundukları Türkiye’de çekmek üzere talepte bulunabilmektedir. Adalet Bakanlığımızdan temin edilen bilgilere göre, bu şekilde ülkemize nakledilen vatandaşlarımızın toplam sayıları şöyledir:

2008 yılında	51 kişi
2009 yılında	31 kişi
2010 yılında	43 kişi
2011 yılında	34 kişi
2012 yılında	30 kişi
2013 yılında	31 kişi
2014 yılında	23 kişi
2015 yılında	27 kişi
2016 yılında	23 kişidir.

“Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesinin” “Gönderen Devlet Uyrukları ile Temas” başlıklı 36’ncı maddesinin (b) fıkrası, “İlgili talep ettiği takdirde, kabul eden Devlet’in yetkili makamları gönderen Devlet’in bir uyruğunun; gönderen Devlet Konsolosluğu görev çevresinde tutuklanmasından, hapsedilmesinden veya önleyici mahiyette veya herhangi bir şekilde gözaltına alınmasından vakit geçirmeksizin söz konusu konsolosluğu haberdar edeceklerdir. Tutuklanmış, hapsedilmiş veya önleyici mahiyette veya herhangi bir şekilde gözaltına alınmış olan kişiden

konsolosluğa hitaben sadır olmuş her türlü haber anılan makamlarca derhal konsolosluğa intikal ettirilecek ve yine bu makamlar, bu bent ile tanınmış olan haklar hakkında ilgili kişiye gecikmeksizin bilgi vereceklerdir.” hükmünü taşımaktadır. Bu çerçevede yurtdışında hakkında önleyici tedbir alınan vatandaşlarımız talep ettiği takdirde, ilgili ülkedeki Büyükelçiliğimiz veya Başkonsolosluğumuza bilgi verilmektedir. Bazı vatandaşlarımızın tutuklanmaları veya hüküm giymelerine ilişkin olarak ilgili temsilciliğimizin bilgilendirilmesini istemedikleri durumlarla da karşılaşılabilir.

Yurtdışında tutuklanan veya hüküm giyen vatandaşlarımız hakkında mutaden yapılan cezaevi ziyaretleri, yakınlarının başvuruları ve bunlardan ülkemizde de suç işleyenler hakkında INTERPOL kanalıyla yapılan yazışmalar vb. yollarla da bilgi sahibi olunmaktadır. Birden fazla tabiyetli vatandaşlarımızın tutukluluk veya hükümlülük halleri hakkında uyruğunda bulunduğu ülkeden bilgi edinilmesi mümkün bulunmamaktadır. Nitekim, ekli tabloda yer alan tutuklu ve hükümlü sayıları haklarında bilgi verilmesini istemeyen vatandaşlarımız ile birden fazla uyruklu vatandaşlarımızı kapsamamaktadır.

Yukarıda da belirtildiği üzere, yurtdışında tutuklanan vatandaşlarımızın adil şekilde yargılanmalarını teminen idari bakımdan mümkün olan girişimler ilgili ülke makamları nezdinde yazılı ve sözlü olarak yapılmakta ve imkanlar dahilinde duruşmaları izlenmektedir. Bunlara ilave olarak, vatandaşlarımızın yoğun olarak bulundukları yerlerde bulunan temsilciliklerde istihdam edilen sözleşmeli hukuk danışmanları eliyle kendilerine gerekli danışmanlık ve yönlendirmelerde bulunulmak suretiyle yardımcı olunmakta, ceza ve tutukevleri temsilcilik görevlilerince mutaden ziyaret edilmektedir. Halen 42 temsilciliğimizde sözleşmeli hukuk danışmanlığı hizmeti sunulmakta olup, bu sayının artırılmasına gayret sarf edilmektedir. Bunlara ilave olarak, Afrika, Latin Amerika ve Uzakdoğu ülkeleriyle gelişen ilişkilerimizle birlikte bu ülkelerde yeni temsilcilikler açılmakta, hükümlü nakli ile suçlu iadesine de cevaz veren adli yardımlaşma anlaşmalarının hızla akdedilmesi için Adalet Bakanlığımız ile çalışmalar sürdürülmektedir. Tutuklu ve hükümlülerin durumları yukarıda maruz yöntemler dışında ilgili ülkelerle zaman zaman gerçekleştirilen konsolosluk istişareleri yoluyla da yakından izlenmektedir. Benzeri istişareler Adalet Bakanlığınca da yabancı ülkelerdeki karşıt makamlar ile yapılmaktadır. Ayrıca, bu vatandaşlarımızın durumları yapılan ikili ve çok taraflı temaslarda da gündeme getirilebilmektedir.